Jurjen Biesbroek

Het Algoritme van Verraad

Dit verhaal speelt zich grotendeels af in Frankrijk en Oostenrijk ten tijde van de Koude Oorlog en deels in Nederland in de huidige tijd. Onderzoek heeft geholpen om de tijdsgeest en de historische achtergronden zo goed mogelijk het verhaal te laten ondersteunen. Dit boek is echter volledig opgebouwd uit fictie en alle personages die in Het Algoritme van Verraad zijn genoemd, zijn derhalve verzonnen. Iedere overeenkomst met nog levende of overleden personen berust op toeval.

Het Algoritme van Verraad

Copyright © 2026 Jurjen Biesbroek/Art3Factuals
Auteur: Jurjen Biesbroek

Druk: Pumbo.nl
Omslagontwerp: Jurjen Biesbroek
Omslagbeeld: Jurjen Biesbroek

Spionageroman / Populaire fictie
ISBN 9789090417059
NUR 338

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De meeste gebeurtenissen zijn onuitsprekelijk... en woorden raken uitgeput in hun betekenis voordat ze de enorme werkelijkheid kunnen vastleggen.

– Rainer Maria Rilke

In the Beginning was the Word

1

Parijs, februari 1947 – Café De la Paix
De maan wierp lange schaduwen over de stille straten van Parijs, de kasseien glommen nog van een vroege voorjaarsregen. Het was 1947, en de stad droeg nog steeds de littekens van de oorlog, maar in de lucht hing de zoete belofte van hoop en wederopbouw. De Phantom controleerde voor de derde keer zijn positie in het café – rug naar de muur, perfect zicht op beide uitgangen, de straat zichtbaar door de beslagen ramen.
Inmiddels een gewoonte die hem al vaak het leven had gered.

De rook van zijn Gauloises kringelde omhoog naar het plafond, waar een ventilator lui rondjes draaide in de avondlucht. Hij had zijn auto drie straten verderop geparkeerd, de omgeving twee keer gecontroleerd, en zich geïnstalleerd voor wat een interessante avond beloofde te worden.

De buitenkant van Café De la Paix bezat nog de doffe glans van luxe, met gouden bogen en ingewikkeld houtsnijwerk dat de gevel sierde. Binnen waren de kristallen kroonluchters vervangen door eenvoudiger verlichting, dat een vage gloed wierp op de verweerde meubels en het decoratieve behang. Aan de muren hingen foto's van beroemde gasten uit betere tijden. De jukebox in de hoek speelde zachtjes Django Reinhardt, jazz was eindelijk weer toegestaan na het verbod door de nazi's. De geuren van alcohol en Franse kazen zweefden door de lucht en

verleidden de weinige voorbijgangers om te stoppen en zich over te geven aan zo'n decadente traktatie, hoewel lang niet iedereen hier geld voor had.

Zijn blik gleed over de andere gasten – een verliefd stel in de hoek, twee zakenmannen die hun dag bespraken, een oude man die zijn pastis koesterde alsof het vloeibaar goud was. Iedereen precies wat ze leken te zijn. Dat maakte hem de gevaarlijkste persoon in de ruimte. Tot zij binnenkwam.

Met een moeiteloze gratie bewoog ze door de ruimte, elke stap nauwkeurig en doelbewust in een ritme van een muziekstuk dat alleen zij kon horen. Haar houding recht en vorstelijk. Haar lange koperrode haar, elegant opgestoken in een chignon, omlijstte haar fijne gelaatstrekken. Haar extravagant lange jurk omhelsde nauwgezet haar rondingen en was een statement van zelfvertrouwen. Haar verschijning zou zelfs een priester zijn celibataire gelofte doen heroverwegen. De naoorlogse mode bestond uit goedkope stof, was schaars en veelal een afgeleide van uniformen en kostuums. Dit was van een heel andere orde.

De Phantom observeerde door halfgesloten ogen hoe ze de omgeving en het publiek inschatte. Haar blik gleed over hem heen, keerde terug – een flits van herkenning zo subtiel dat alleen een professional het zou opmerken. Ze naderde zijn tafel met afgemeten passen.

'Is deze stoel bezet?' In haar accent herkende hij zuivere Russische aristocratie, maar er klonk iets onder dat sprak van nachten doorgebracht op minder verfijnde plaatsen.

'Het is mij een genoegen… mevrouw Ivanova?' Zijn woorden hadden de gecultiveerde uitspraak van de Britse bovenklasse ondanks dat hij Frans sprak. Hij gebaarde naar de stoel. Observeerde de gratie waarmee ze plaatsnam.

'U bent laat,' zei hij, meer een constatering dan een beschuldiging.

Een glimlach speelde om haar lippen. ‘Een dame moet haar entree maken, nietwaar monsieur Shaw?’

Het café had een menu met verrukkelijke Franse delicatessen, van romige escargots tot malse steak frites. Maar ze waren hier niet om uitgebreid te dineren. De ober verscheen, en ze bestelde cognac in vlekkeloos Frans. De Phantom merkte op hoe haar ogen continu de ruimte subtiel onderzochten, zelfs terwijl ze hun conversatie voortzetten.

‘Wat brengt u naar Parijs?’ vroeg hij, hoewel ze beiden wisten dat deze ontmoeting allesbehalve toevallig was.

‘O, u weet wel,’ ze nam haar cognac aan met een dankbaar knikje, ‘het gebruikelijke. Kunst, cultuur, romantiek.’ Haar rode lippenstift liet een perfecte afdruk achter op het glas. ‘Hoewel ik merk dat de stad is veranderd sinds de oorlog. Er hangt een zekere spanning in de lucht.’

‘Tegenwoordig heeft alles een zekere spanning,’ stemde hij in, terwijl hij zag hoe nauwgezet ze haar glas neerzette. De condensatie vormde een kring op het houten tafelblad.

‘Excuseert u mij, maar uw jurk… van dat nieuwe atelier op de Avenue Montaigne?’

‘Ah oui, modehuis Christian Dior, u kent het?’

Hun conversatie ging verder, een delicate dans van woorden die niets onthulden terwijl ze alles suggereerden. Zij sprak over ballet en literatuur, hij over zaken en reizen. Voor elke toevallige toeschouwer waren ze simpelweg twee wereldwijze mensen die genoten van een avond in elkaars aanwezigheid. Maar onder de oppervlakte werd elk woord zorgvuldig gewogen, elk gebaar afgemeten. Ze waren twee roofdieren die om elkaar heen cirkelden, geen van beiden bereid om nu al hun ware aard te tonen.

Terwijl de avond vorderde, begon het café vol te lopen met gasten voor het diner. De Phantom merkte op hoe ze haar stoel subtiel had gedraaid, waardoor ze een beter zicht had op de deur

zonder dat het opviel. Hij waardeerde haar professionaliteit – ze kenden dit spel beiden te goed om hun waakzaamheid te laten varen. Ze vertelde hem over een opvoering van het Russisch Ballet die ze onlangs had gezien. Haar beschrijving van de bewegingen van de prima ballerina's was zo levendig dat hij zich afvroeg of ze zelf had gedanst.

‘U spreekt alsof u het zelf heeft ervaren,’ merkte hij onderzoekend op, zijn stem op gedempte toon.

Er flitste een gedachte door haar hoofd voordat haar gemaakte glimlach terugkeerde. ‘We dragen allemaal onze eigen dansen met ons mee, nietwaar?’

De Phantom knikte, zich afvragend welke dans zij verborg achter haar zorgvuldig geconstrueerde façade.

Ze bestelde een tweede cognac, terwijl haar vingers trommelden op de tafel in een speciaal ritme – was het uit een muziekstuk? Een toevallige beweging, of een boodschap?

‘Vertelt u eens,’ zei ze, haar stem een toon lager dan eerder, ‘wat brengt een man als u naar een café als dit, op een avond als deze?’

Ze wist heel goed dat deze afspraak was bekokstoofd door hun meerderen en daarom was dit niet meer dan een formele vraag naar de bekende weg. Lila was nog maar kortgeleden in Parijs gearriveerd en ze moest het landschap in kaart brengen, de juiste mensen ontmoeten, zichzelf positioneren, haar web weven.

‘Misschien zoek ik inspiratie,’ hij drukte omstandig zijn sigaret uit. ‘Of misschien wacht ik tot de juiste persoon langskomt om mij te inspireren.’

Ze lachte, een geperfectioneerde oefening in verleiding, die deed denken aan kristallen glazen die zachtjes tegen elkaar tinkelen. ‘En? Heeft u gevonden wat u zocht?’

‘Dat staat nog te bezien.’ Een regenbui tikte tegen de ramen, de druppels als een morsecode die niemand kon ontcijferen.

‘[Persoonlijke notities – 4:15 's nachts]

De regen buiten mijn appartement mengt zich met de regen in Parijs, zo ben ik in het verhaal gezogen. Als ik opkijk van mijn scherm, verwacht ik bijna Lila te zien zitten in de stoel tegenover me. Maar het is alleen Kaileighs cursor die geduldig knippert, wachtend op mijn volgende woorden. Waarom voelt dit zo echt? Dit verhaal, deze personages, deze ontluikende relatie. Het is allemaal fictie. Woorden op een scherm. En toch...’

‘Misschien moeten we een wandeling maken,’ zei ze onverwachts. ‘De regen is bijna voorbij.’

De Phantom wist dat het een slecht idee was. Een wandeling betekende blootstelling, minder controle over de omgeving, meer risico. Maar er was iets in haar uitnodiging dat hem intrigeerde. Zijn opdracht voor deze ontmoeting was gericht op onderzoek. Waarschijnlijk zou deze eerste subtiele dans geen enkele informatie opleveren over wat haar intenties waren. Ze stonden op, hij hielp haar in haar jas – een perfect geacteerd moment van alledaagse hoffelijkheid. Haar parfum was intens en onmiskenbaar, de topnoten van jasmijn en iets anders, iets dat hem deed denken aan vroeger.

Buiten glinsterde Parijs in het maanlicht dat door de brekende wolken viel. Hun voetstappen echoden over de natte kasseien in een ritme dat één werd met het laatste gedruppel van de regen. Ze liepen zwijgend, registreerden elk geluid en elke beweging in de schaduwen. De Phantom merkte dat ze een route namen die elk potentieel observatiepunt vermeed – ze kende de stad net zo goed als hij. Bij een brug over de Seine stopte ze en liet haar handen rusten op de oude stenen reling.

‘Weet u,’ zei ze, haar stem nauwelijks meer dan een fluistering, ‘er is een oud Russisch gezegde: De nachtegaal zingt het mooist in het donkerste uur.‘ De Phantom voelde hoe zijn hartslag versnelde. Was dit het? De eerste echte hint van haar werkelijke doel?

‘En wanneer is het donkerste uur, denkt u?’ vroeg hij neutraal.

Ze draaide naar hem toe, haar gezicht half in schaduw. ‘Dat hangt ervan af aan welke kant van de dageraad je staat.’

Ze namen afscheid bij de brug en vertrokken beide in een andere richting. De Phantom wachtte tot het geluid van haar voetstappen was verstomd voordat hij zijn eigen route naar huis begon. Een kronkelende weg door de straten van Parijs, waarbij hij drie keer van richting veranderde om eventuele volgers af te schudden. Zijn auto liet hij staan waar hij hem die avond had achtergelaten.

Zijn appartement lag in een onopvallend gebouw in het 7e arrondissement. Klein maar efficiënt en het had twee verschillende vluchtroutes. Hij controleerde de dunne haar die hij 's ochtends voor zijn deur had geplakt. Hij zat er nog. Binnen ging hij direct naar zijn werkkamer, waar een dossier op zijn bureau lag te wachten. De lichten in zijn werkkamer knipte hij aan. Het was een klein kamertje, maar het had alles wat hij nodig had – een bureau, een typemachine, boekenplanken vol naslagwerken. In een hoek van de kamer stond een oude leren stoel die door de jaren heen perfect naar zijn lichaam was gevormd.

Hij liet zich erin zakken en staarde naar het dossier dat op zijn bureau lag te wachten. Op de cover van de zwarte map was alleen TOPGEHEIM gestempeld in rode letters.

‘[Persoonlijke notities – 4:45 's nachts]

Het vreemde is dat ik het appartement van De Phantom zo duidelijk voor me zie. De sobere inrichting, het bureau met zijn dossiers, de verborgen kluis achter het schilderij van Turner. De oude piano tegen de wand. Het voelt echter dan mijn eigen woonkamer. Misschien omdat ik daar nauwelijks nog kom – ik leef hier, achter mijn computer, in deze wereld die Kaileigh en ik creëren.’

Het dossier bevatte een nieuwe opdracht. Nog éénmaal las hij nauwkeurig het dossier door, maar zijn gedachten dwaalden steeds af naar de intrigerende vrouw op de brug. De Phantom liep naar zijn raam, tuurde naar de lichten van Parijs. Ergens daarbuiten zat zij, deze vrouw die meer was dan ze leek. Hij wist dat hij voorzichtig moest zijn. Onderzoek was nodig, hij zou het Henri vragen. In zijn werk was gebrek aan informatie vaak dodelijk.

Aan de andere kant van de stad hing Lila haar jas op in haar ruime appartement aan de Avenue Foch. Het contrast met het bescheiden onderkomen van De Phantom kon niet groter zijn – haar dekmantel als telg uit een rijke Russische familie vereiste een zekere grandeur. Ze liep direct naar haar slaapkamer, waar ze een losliggende vloerplank optilde. Uit de ruimte eronder haalde ze een klein notitieboekje. Met snelle, precieze bewegingen noteerde ze haar observaties van de avond. *Britse training – bewezen door houding en observatietechnieken. Verificatie nodig van connectie met Operatie Schaakspel.*

Haar missie was tweeledig. Officieel was ze hier om een belangrijke wetenschapper te beschermen, een man wiens kennis van een nieuw wapen hem tot een waardevol doelwit maakte. Maar haar persoonlijke missie, de wraak voor haar moeders dood, brandde als een stille vlam in haar borst.

Aan haar kaptafel verwijderde ze langzaam haar gouden haarspeld uit de elegante chignon. In het randje van de spiegel staken de foto's van haar ouders als gelukkig getrouwd stel, jaren geleden genomen bij het Bolshoi. Ze raakte de foto aan met haar vingertoppen.

'Voor jou, mama,' fluisterde ze. 'Voor wat ze jou hebben aangedaan.'

Beide spionnen gingen die nacht laat naar bed, hun gedachten bij de ander. Ze wisten dat hun paden zich weer zouden kruisen.

💻 *[Chat fragment – twee dagen eerder]*

Sybren: Ik blijf vastlopen bij de openingsscène. Controleer het nog een keer en kijk hoe er meer onuitgesproken spanning tussen beide spionnen kan ontstaan. Het moet perfect zijn.

Kaileigh: Waarom is dit moment zo belangrijk voor je?

*Sybren: Omdat hier alles begint. De eerste ontmoeting. Het moment waarop je weet dat je leven nooit meer hetzelfde zal zijn.**

Parijs, februari 1947– Jardin des Tuileries

Twee weken later, de bloesembomen begonnen te ontluiken in het vroege voorjaar. Het waren dit soort dagen die het donkere verleden van Europa langzaam naar de achtergrond duwde, hoewel er nog volop tastbare herinneringen waren die de Parijzenaren in hun ijzige greep hielden. Ze speelden het spel perfect, deze twee spionnen in het namiddaglicht van Parijs.

Hij, Benedict Shaw, alias De Phantom, bekend om zijn koelbloedigheid. Zij, Lila Ivanova, de vrouw die drie Duitse officieren belangrijke informatie had ontfutseld tijdens de oorlog. Hun gesprek leek te gaan over handelsroutes, over verschuivende allianties – informatie die zowel de Britten als de Russen graag

zouden hebben. Hij observeerde haar door de rook van zijn Gauloises. De manier waarop ze om zich heen keek tijdens hun ontspannen wandeling – het verraadde jaren van training. Maar er was iets anders. Een spanning in haar schouders die niet paste bij deze ogenschijnlijk routinematige ontmoeting.

'Een sigaret?' Ze bood hem haar eigen zilveren koker aan.

Hij had net zijn eigen sigaret uitgedrukt, maar hij nam er een, wist dat dit geen gewone sigaret was. Het ritueel van het aansteken gaf hem de kans haar beter te bestuderen. Haar handen waren kalm, haar glimlach perfect, maar in haar ogen zag hij weer een flits van iets persoonlijks. Twee trekjes, daarna drukte hij de sigaret uit. Het bericht had hij gevoeld – een dun strookje papier in het filter. Zijn vingers jeukten om het nu te openen, maar dat zou amateuristisch zijn. Ze werden bekeken, dat wist hij zeker.

'De informatie die ik heb,' zei ze, haar stem precies zacht genoeg om meeluisteren te voorkomen, 'zou beide kanten kunnen interesseren.'

'En waarom komt u ermee naar mij?'

'Uw reputatie.' Ze glimlachte. 'Men zegt dat u... pragmatisch bent. Morgenavond,' zei ze terwijl ze zich abrupt omdraaide en met een onderkoeld handgebaar afscheid nam.

Hij keek haar na, zoals iedere man onwillekeurig zou doen. Zijn gedachten gingen naar het briefje dat hij straks zou lezen, naar de volgende ontmoeting die zou komen. Er was hier meer aan de hand. Veel meer. Het briefje in de sigaret gaf hem de tijd en locatie voor hun volgende rendez-vous. Het was de bedoeling dat deze ontmoeting zou plaatsvinden zonder pottenkijkers. Want die waren er altijd in deze stad, in deze Koude Oorlog. Er waren meer voorzorgsmaatregelen nodig.

💻 *[Chat fragment –11.15 uur 's morgens]*
Kaileigh: Je beschrijft hun bewegingen zo nauwkeurig.
Sybren: Ja, het lijkt alsof ze echt tot leven komen.
*Kaileigh: Misschien is dat ook wel zo, in die fictieve wereld.**

La Closerie des Lilas bleek een ander soort ontmoeting. Weg waren de façades, de diplomatieke formuleringen. In het zachte kaarslicht zag hij een andere Lila. En zij zag een andere Benedict. Hun gesprek kabbelde van tactiek naar literatuur, van oorlogswonden naar lievelingsgerechten. Ze deelden een côte de boeuf en een fles stevige bourgogne. Het getinkel van glazen en het gefluister van hun stemmen waren als decoratie in de zachte sfeer van het luxe restaurant. Hun verkwikkende gesprek vulde de lucht als een onschuldig spel. Op een gegeven moment realiseerde hij zich dat hij al meer dan een uur niet meer over zijn schouder had gekeken.

Toen ze afscheid namen, was er een nieuw soort spanning tussen hen ontstaan. Niet de spanning van spionnen die elkaar wantrouwen, maar van twee mensen die beseften dat ze iets gevonden hadden wat ze niet zochten.

'Dit was... onverwacht,' zei ze zacht. Hij knikte, maar zijn gedachten waren elders. Nadat hij haar in een taxi had geholpen, wist hij dat zijn leven zojuist gecompliceerder was geworden.

Haarlem, februari 2025

De gamecontroller gleed uit Sybrens handen en kletterde op de grond. Alweer verloren. Hij zuchtte, gleed onderuit in de doorzakkende kussens van de oude bank. Zelfs voor een tweedehandsje was hij niet meer best.

'Shit, we zijn echt slecht,' zei Karel terwijl hij zijn controller naast zich neergooide.

Sybren haalde zijn schouders op. ‘Ach, het is maar een spelletje.’

Het zonlicht viel door de stoffige luxaflex naar binnen en veroorzaakte lange schaduwen in de kamer. Ze waren al uren bezig en volledig de tijd vergeten. De dag zat er alweer voor een groot deel op. Een dag vol muffe lucht, chips en een groot tv–scherm.

Karel rekte zich loom uit. Zijn slungelige gestalte gaf zelfs dwars door zijn T–shirt zijn ribben bloot. ‘Hoe laat zou het zijn?’

Sybren keek op het scherm van zijn telefoon. ‘Drie uur geweest.’

‘No way, echt?’ Karel haalde zijn hand door zijn rommelige haar. Een automatisme – het zat altijd hetzelfde. ‘En we zijn al bezig van, hoe laat, tien uur?’

‘Yep.’ Sybrens maag knorde.

Karel stond op, viste zijn autosleutels uit zijn zak. ‘Ik moet er vandoor. Morgen weer werken.’

Sybren knikte maar bewoog niet. Een deel van hem wilde dat Karel nog langer bleef om de eenzaamheid nog even uit te stellen.

Karel bleef even staan bij de deur. ‘OK. Zie je volgende week weer?’

‘Zeker weten, maar ik wil wel uitslapen hè, niet te vroeg.’

Karel stommelde de trap af naar de voordeur.

Sybren trok zich langzaam op uit de lage bank. Zijn gewrichten protesteerden krakend. Hij schuifelde naar de keuken en voelde het koude linoleum onder zijn voeten. De koelkast gonsde terwijl hij de deur openrukte. Het plotse felle licht in het donkere keukentje daalde neer op de kleverige halflege potjes, bruin geworden groentes, en een sixpack cola.

‘Hé Karel, wil je nog wat drinken voor je gaat?’

‘Tuurlijk,’ zijn stem gedempt door de dunne muren heen. ‘Waarom niet.’ Hij trok zich aan de leuning de smalle steile trap weer op.

Sybren pakte twee blikjes, trapte de koelkastdeur dicht met zijn hiel. In de woonkamer was Karel alweer languit op de bank gaan zitten.

‘Nog één rondje dan?’ vroeg Karel terwijl hij de tv weer aanzette.

Sybren gooide het blikje naar Karel. ‘Dacht dat je weg moest?’

Nu was het de beurt aan Karel om zijn schouders op te halen terwijl hij het blikje opentrok. ‘Ach, nog een uurtje moet kunnen toch?

De bank kreunde onder het gewicht toen Sybren zich weer in de kussens liet vallen. Hij keek de rommelige kamer rond. De opkrullende posters en de rondslingerende vuile kleren. Het was niet veel, maar het was thuis.

Het spel laadde opnieuw en Karel porde hem in zijn zij. ‘Heb jij die nieuwe add–on al gezien die volgende maand uitkomt?’

‘Nee joh,’ Sybrens duimen bedienden de controller in razend tempo. ‘Kan ik toch niet betalen.’

‘Ik ook niet,’ lachte Karel, ‘maar de graphics zijn echt ziek.’

Het spel begon. Hun gesprek verliep in flarden, zoals altijd. Het schieten en de explosies verstoorden ieder normaal gesprek.

‘Weet je,’ zei Sybren terwijl een nieuwe ronde aan het laden was, ‘soms vraag ik me af of we niet iets meer met ons leven zouden moeten doen.’ Karel nam een slok en boerde luidruchtig. ‘Zoals wat?’

‘Weet ik veel. Iets volwassens. Een échte baan. Een relatie. Een huis kopen ofzo.’

Karel lachte. ‘Waarom zou je? We hebben het toch goed zo?’

Sybren keek om zich heen, naar de stapels pizzadozen en lege chipszakken. ‘Dertig man. Ik ben al dertig. Zouden we niet wijzer moeten zijn?’

‘Wijzer?’ Karel grijnsde. ‘Wat is wijzer dan je leven leiden zoals jij het wilt? Al die mensen die zich druk maken om hypotheken en carrières – dát zijn de echte dwazen.’

Sybren glimlachte flauwtjes. ‘Misschien heb je gelijk.’ Hij nam nog een slok cola, het zoete vocht was een vertrouwde troost. ‘Maar soms voelt het alsof ik stilsta terwijl de rest van de wereld doordraait.’

Karel liet zijn handen in zijn schoot vallen. ‘Als je het zo wilt noemen. Ik zit de hele dag achter een computer en los wat probleempjes op. Niks bijzonders.’

‘Maar je hebt er toch voor gestudeerd? Al die jaren op de universiteit...’

‘Tja…’ Karel haalde zijn schouders op. ‘Het is niet bepaald rocket science wat ik doe. Meestal draai ik gewoon wat scripts en kijk ik of het werkt. Mijn opleiding gebruik ik amper. Maar ik ben met collega’s, er is altijd wat te doen.’

Sybren voelde een steek van jaloezie. Karel had tenminste iets stabiels. ‘Maar je kan ervan rondkomen toch?’

‘Zeker. Genoeg voor bier en games.’ Karel grijnsde breed. ‘En jij dan? Jouw talenknobbel moet toch ook wat opleveren?’

Sybren schoof ongemakkelijk heen en weer op de bank. ‘Nou ja, dat weet je toch? Ik doe wat vertaalwerk hier en daar. Niks groots. Een handleiding, wat ondertiteling... Allemaal losse klusjes. Het is... wisselvallig,’ gaf Sybren toe. ‘Soms heb ik weken niks. Dan weer drie opdrachten tegelijk.’ Hij staarde naar zijn handen. ‘Ik zou wel wat meer stabiliteit willen, denk ik.’

Karel knikte begripvol. ‘Misschien moet je eens kijken naar vaste klanten? Of een bureau?’

Sybren leunde achterover, de controller losjes in zijn handen. ‘Heb je er ooit over nagedacht om er even helemaal tussenuit te gaan? Een vakantie of zoiets?’

‘Waarvoor? Ik geef het liever uit aan een spannende date.’

‘Stel je voor dat je een nacht doorbrengt met iemand zoals... Scarlett Johansson?’ fantaseerde Sybren.

‘Droom maar verder,’ lachte Karel, maar zijn ogen werden glazig.

‘Maar ja, een nacht met zo'n beauty... man.’ Sybren liet zijn schouders diep zakken. ‘Hoe komen jongens als wij überhaupt in de buurt van zulke vrouwen?’

Karel pakte zijn telefoon en swipete met drukke bewegingen. ‘Daarom zit ik op Tinder, bro.’

Sybren keek op. ‘En lukt dat een beetje?’

‘Nee,’ grijnsde Karel, terwijl hij het ene na het andere profiel afwees. ‘Kijk eens naar deze. Houdt van wandelen en veganistisch koken. Pas. En deze? Veel te veel make–up. Ze zijn allemaal niet knap genoeg of totaal weird. Moet je deze zien,’ zei Karel. Zijn duim veegde naar links over zijn telefoonscherm met een achteloze beweging. Hij wierp nauwelijks een blik op het profiel van de vrouw voordat hij verderging. Zegt dat ze aan kristalhealing doet en gelooft in vorige levens.

Sybrens maag draaide om. ‘Je krijgt tenminste matches. Ik kan mezelf er niet toe zetten om een profiel aan te maken.’

‘Waarom niet?’ vroeg Karel, nog steeds swipend.

Sybren haalde zijn schouders op en vermeed oogcontact. ‘Kom op, welk meisje zou mijn profiel interessant vinden? Ik heb echt niks te bieden, dat is nou precies wat ik bedoel.’

Karel hield even op en keek naar zijn vriend. ‘Je bent te streng voor jezelf, man. Je bent slim, je kunt schrijven...’

‘Ja, en kijk waar dat me gebracht heeft,’ mompelde Sybren bitter. Hij wees naar de stapel afgewezen manuscripten op zijn bureau. ‘Allemaal troep, zeggen de uitgevers. Te gefixeerd op... nou ja, je weet wel.’

Karel keek hem meelevend aan. ‘Misschien moet je eens over iets anders schrijven dan je droomvrouw?’

Sybren zuchtte diep. ‘Ja, misschien. Maar het is het enige waar ik aan kan denken. Hoe pathetisch is dat?’ Ze zaten een moment in stilte, beiden verzonken in hun eigen gedachten over gemiste kansen en onvervulde dromen. Terwijl de middag verstreek, doken ze weer in hun spel onder het drinken van cola en het kletsen over gamestrategieën en relatiefilosofieën. Karel, met zijn comfortabele salaris en zelfverzekerde houding, zag de wereld als een buffet van mogelijkheden waar hij naar believen uit kon kiezen. Sybren zag het als een vesting die hij niet kon binnendringen.

De zon was al ruim aan zijn afdaling begonnen toen Karel eindelijk opstond en zijn armen boven zijn hoofd strekte.

‘Volgende week weer?’ vroeg hij met een langgerekte zucht, waarna hij zijn spullen verzamelde. Sybren knikte, wetend dat ze dit ritueel zouden herhalen. Dezelfde bank, dezelfde games, dezelfde gesprekken over vrouwen die ze nooit zouden ontmoeten en levens die ze niet echt leefden.

‘Kom,’ zei Karel plotseling, zijn autosleutels rammelend. ‘Ik heb trek. McDonald's?’

Sybren knikte, blij met de onderbreking van zijn gedachten. Ze liepen naar buiten waar Karels oude Volkswagen Golf stond, een trouwe metgezel die zijn beste dagen had gehad maar nog steeds dienstdeed. De straatlampen sprongen aan terwijl ze door de stad reden, het dashboard van de Golf verlichtte Karels gezicht met een groenige gloed. De radio speelde zachtjes een nummer uit de jaren negentig.

Bij McDonald's was het rustig voor een zaterdagavond. Ze bestelden allebei een Big Mac-menu en vonden een plekje bij het raam, uitkijkend over het parkeerterrein waar de eerste regen-druppels op de voorruit van de Golf spatten.

‘Weet je,’ zei Karel tussen twee happen door, ‘die nieuwe AI–modellen zijn echt bizar goed geworden. Op het werk gebruiken we ze al voor het schrijven van code. Bespaart uren werk.’

Sybren prikte besluiteloos in zijn frietjes. ‘Daar heb ik over gelezen. ChatGPT en zo.’

‘Precies! Waarom probeer je dat niet voor je boek? Gewoon als... je weet wel, een soort schrijfmaatje?’

Sybren schudde zijn hoofd. ‘Dat voelt als valsspelen. Het moet uit mezelf komen, anders is het niet echt mijn verhaal.’

Karel zuchtte, een geluid dat Sybren maar al te goed kende. Het was dezelfde zucht die Karel gebruikte wanneer Sybren weigerde te solliciteren naar 'echte' banen. ‘Je moet het zien als een hulpmiddel, man. Zoals een fotograaf die Photoshop gebruikt. Of een muzikant met een loopstation. Jij blijft de baas, het is gewoon een extra gereedschap in je gereedschapskist.’

Sybren staarde naar buiten, naar de regendruppels die nu gestaag vielen. In de weerspiegeling van het raam zag hij zichzelf zitten, een vaag silhouet tegen de donkere avondlucht.

Karel propte zijn hamburgerpapiertje in elkaar. ‘Het gaat er niet om wat de computer kan. Het gaat erom wat jij ermee doet. Jouw verhaal, jouw keuzes. De AI is gewoon een klankbord.’

De regen viel nu harder, trommelde op het dak van de McDonald's. Sybren dacht aan zijn zoveelste vergeefse poging om een boek te schrijven.

‘Probeer het gewoon een keer,’ zei Karel. ‘Wat heb je te verliezen?’

Sybren knikte langzaam, zijn vingers speelden met het lipje van zijn colablikje. Misschien had Karel gelijk. Misschien was het tijd om nieuwe wegen te verkennen.

Karel grijnsde. ‘Mooi. En anders schrijf je gewoon een verhaal over een luie ICT'er die te kieskeurig is op Tinder. Dat verkoopt vast ook wel.’ Ze lachten beiden, en voor even voelde de toekomst minder onzeker.